

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2571/2020
02.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милош Јанковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Никола Стојановић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, уређења личних односа детета са родитељем са којим не живи и издржавања, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 381/19 од 17.10.2019. године, у седници одржаној 02.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 381/19 од 17.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П2 370/18 од 23.01.2019. године, ставом првим изреке, мења се пресуда Основног суда у Смедереву П2 850/17 од 07.02.2018. године, тако што се малолетна ВВ, рођена ...2016. године од оца ББ и мајке АА, поверава на самостално вршење родитељског права мајци - тужилци АА и утврђује и пребивалиште малолетног детета на адреси становања мајке, с тим да се лични односи између малолетне ВВ и оца ББ, родитеља који не врши родитељско право, одвијају по моделу према коме ће отац преузимати малолетну ВВ у своје домаћинство сваког другог викенда од суботе од 10,00 часова до недеље у 18,00 часова и по реализованом виђању враћа ће је у домаћинство мајке; током недеље када није одређено виђање за викенд, отац ће преузимати малолетно дете два дана у тој недељи из вртића и затим враћати дете у домаћинство мајке до 18,00 часова; сваког другог рођендана детета и на дан Крсне славе оца (20.01.), отац ће преузимати дете у термину од 10,00 до 18,00 часова, као и 10 дана у континуитету у време годишњег одмора оца. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име свог доприноса у издржавању малолетног детета плаћа месечни износ од 30 % од своје месечне зараде и то сваког 01. до 05. у текућем месецу почев од 06.06.2018. године као дана подношења тужбе, па убудуће док за то буду постојали законски услови, с тим што ће заостале рате платити одједном, у року од 15 дана од достављања пресуде, а убудуће доспеле износе на име издржавања платиће тужилци сваког 01. до 05. у месецу за текући месец. Ставом трећим изреке,

обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 381/19 од 17.10.2019. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке, а преиначено је решење о трошковима поступка садржано у трећем ставу изреке првостепена пресуда, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује на битну повреду одредаба парничног поступка пред другостепеним судом тврдњом о непрописном саставу основног суда, у смислу члана 374. став 1. у вези члана 374. став 2. тачка 1. ЗПП, будући да се не ради о пропуштању у примени, као ни до неправилне примене одредаба процесног закона, које су биле од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде, нити се ради о ревијском разлогу из члана 407. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетна ВВ је дете парничних странака из брака разведеног пресудом Основног суда у Смедереву П2 850/17 од 07.02.2018. године. Пресудом је утврђено да ће родитељи, парничне странке, заједнички вршити родитељско право над малолетним дететом. Пребивалиште детета је одређено на адреси оца, у улици ... бр. ... у ... и дете је живело на тој адреси са оцем и његовим родитељима. У кратком временском периоду, од доношења пресуде од 07.02.2018. године па до подношења тужбе у овом спору 06.06.2018. године, конфликти између тужиле и оца туженог постали су интензивни. Отац туженог је изричито забранио тужилу да прилази њиховој кући и да виђа дете у периоду када дете борави у домаћинству оца, због чега је виђање детета и мајке отежано и праћено свађама и расправама између родитеља туженог и тужиле, па самим тим и између тужиле и туженог. Тужени се није сагласио са тим да дете заједно са мајком путује на море, при чему пре одбијања сагласности није тражен савет педијатра. Оценом налаза и мишљења Центра за социјални рад у ... од 01.08.2018. године и 04.01.2019. године, утврђено је да због дисфункционалне релација тужиле и оца туженог, постоји нескладан однос између родитеља поводом начина виђања и боравка детета код једног од њих. Родитељи нису у могућности да се договоре о заједничком вршењу родитељског права јер тужени инсистира да дете проводи једнак број дана у његовом домаћинству као и у домаћинству мајке, превиђајући потребе малолетне ВВ, у чијем је интересу да одраста у стабилном породичном окружењу. Мишљење органа старатељства је да родитељско право према малолетном детету буде поверено мајци, јер она на одговарајући начин препознаје развојне потребе детета. Орган старатељства је предложио модел виђања детета са туженим, односно родитељем који не врши родитељско право.

Нижестепени судови су утврдили потребе малолетне ВВ у складу са њеним узрастом и ценили могућности и потребе туженог, односно његове сталне приходе и околност да живи у кући која је власништво његових родитеља, у стамбеном простору од 30 м², који је сам дозидао. Истовремено, судови су утврдили да је тужиља запослена и да остварује сталне месечне приходе, без додатних примања и да живи у условном, изнајмљеном стану за који плаћа закупнину. Минимална сума издржавања за 2018. годину је износила 25.706,00 динара.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је тужиљи поверено самостално вршење родитељског права према малолетном детету, уређен начин одржава личних односа малолетне ВВ са оцем на начин наведен у изреци првостепене пресуде и обавезан тужени да доприноси издржавању тужиље износом од 30 % од његове зараде.

Према члану 6. и 266. став 1. Породичног закона, суд је увек дужан да се у спору за заштиту права детета и спору за вршење, односно лишење родитељског права руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 61. став 1. овог закона прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи.

Према члану 68. Породичног закона, родитељи имају право и дужност да се старају о детету (став 1.). Старање о детету обухвата: чување, подизање, васпитање, образовање, заступање, издржавање и управљање и располагање имовином детета (став 2.).

Члан 77. Породичног закона прописује услове за самостално вршење родитељског права, док је одредбом члана 77. став 3. наведеног закона прописано да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 270. Породичног закона прописано је да је, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Одредбом члана 272. став 2. истог закона прописано је да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем доноси суд.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак нижестепених судова да због нескладних односа између тужиље и туженог, њихов споразум о заједничком вршењу родитељског права није у најбољем интересу малолетног детета, због чега је правилна одлука о поверавању заједничког детета једном родитељу – мајци, која ће самостално вршити родитељско право. Уважавајући стручно мишљење органа старатељарва, правилно је оцењен најбољи интерес малолетне ВВ да буде поверена на чување, подизање и васпитање тужиљи, с обзиром на њен узраст и потребу за

стабилним породичним окружењем, што тужиља може да препозна и задовољи на адекватан начин, тако да су испуњени услови прописани одредбом члана 77. став 3. у вези члана 270. став 2. Породичног закона. Исто тако, нижестепени судови су у складу са најбољим интересом малолетног детета уредили начин одржавања личних односа малолетне ВВ са оцем, као родитељем са којим не живи, у смислу члана 61. став 1. Породичног закона. На тај начин се тужиоцу који је подобан за вршење родитељског права омогућава да учествује у чувању, подизању и васпитању и да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета.

Судови су правилно применили материјално право када су обавезали туженог да доприноси издржавању малолетног детета, у висини досуђеног износа, на основу члана 154. став 1. у вези члана 160. до 162. Породичног закона. Приликом одређивања висине издржавања цењене су потребе малолетног детета и могућности сваког од родитеља, при чему је суд водио рачуна о минималној суми издржавања. Утврђеним доприносом за издржавање, уз допринос мајке, која свакодневно води бригу и стара се о детету, потребе детета ће на адекватан начин бити задовољене, при чему егзистенција туженог неће бити угрожена.

Ревизијом туженог се неосновано истиче погрешна примена материјалног права и наводи да орган старатељства у овом поступку није позивао парничне странке, већ је своје мишљење засновао на процени коју је вршио у поступку П2 850/17, у коме су оба супружника одређена као родитељи који ће заједнички вршити родитељско право. Међутим, орган старатељства је дао мишљење да је у најбољем интересу малолетног детета да буде поверено мајци, проценом стања брачних и породичних односа у време доношења одлуке по тужби у овом спору, и то после више контаката Центра за социјални рад са родитељима детета.

Без утицаја је ревизијски наводи да је тужба у овом спору поднета након 8 месеци од дана доношења пресуде П2 850/17, те да се околности нису промениле да би се у кратком временском периоду поднела нова тужба, јер је и у том поступку орган старатељства дао мишљење да родитељско право треба да буде поверено мајци. Иако су односи у породици и између супружника суштински неизмењени од доношења одлуке у претходно вођеној парници, околности су се промениле утолико што је заједничко вршење родитељског права постало отежано за оба родитеља и самим тим није у најбољем интересу детета.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић